

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Urs Thurnherr/Anton Hügli (Hrsg.), Lexikon Existenzialismus und Existenzphilosophie,
Sneller, H.W.

Citation

Sneller, H. W. (2011). Urs Thurnherr/Anton Hügli (Hrsg.), Lexikon Existenzialismus und Existenzphilosophie., *Tijdschrift Voor Filosofie*, 1, 183. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/17945>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/17945>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Urs Thurnherr/Anton Hügli (Hrsg.), *Lexikon Existenzialismus und Existenzphilosophie*, Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2007, 24,5x17, 348p., €79,90.

Elke wijsgerig lexicon kampt met hetzelfde probleem: bestaat het encyclopedisch weergegeven, in lemmata geordende 'onderwerp' van het lexicon eigenlijk wel? Kan het gedefinieerd worden, en zo ja: hoe? De samenstellers van dit prachtig uitgevoerde boekwerk over het existentialisme zijn zich van dit probleem bewust, en kiezen voor een uiterst minimale omschrijving: existentiële filosofen beroepen zich allen op de één of andere wijze op Kierkegaard; ze concentreren zich op diens begrip 'existentie'; ze beogen een 'postmetafysisch' denken te realiseren, onder afwending van de traditionele metafysica; ze richten zich tegen een Hegeliaans denken dat totaalpretenties bezit. Vervolgens blijkt echter, dat alle als 'existentieel filosofisch' getypeerde denkers (Heidegger, Jaspers, Camus, tenslotte zelfs Sartre) afstand van dit etiket nemen. "Dennoch kann das Etikett als ein sinnvolles Instrument der Orientierung betrachtet werden, mit dem offene und verborgene Diskussionszusammenhänge und Denkverwandtschaften namhaft gemacht werden können." (17) Dit is een uiterst on-existentieel filosofisch argument, dunkt me, en het maakt de paradox van dit lexicon groter. Verwondering wekt het verder dat degene die zich het scherpst tegen het predicaat 'existentieel filosofie' heeft afgezet, Heidegger, in tal van aan *Sein und Zeit* ontleende lemmata vertegenwoordigd is (*Befindlichkeit, Geworfenheit, Stimmung, Sorge*, etc.). Tenslotte is het opmerkelijk dat sommige begrippen zijn opgenomen in zoverre ze door 'existentieel filosofen' specifiek gemunt zijn (*Schuld, Sprung, Entfremdung, Existenz, das Unbedingte*, etc.), andere omdat 'existentieel filosofen' zich erover geuit hebben of erop verder gedacht (*Metaphysik, Freiheit, Objekt, Möglichkeit, Philosophie, Wahrnehmung, Wahrheit, Ethik*, etc.). Daarentegen is het positief dat de auteurs de afzonderlijke artikelen zoveel mogelijk hebben opgebouwd onder verwijzing naar primaire teksten, en niet, zoals in de analytische filosofie gebruikelijk is, in een superieure abstractie daarvan. Achterin is een goede bibliografie opgenomen, met tevens Duitse vertalingen. De gebruikte sigla zijn soms wat moeilijk terug te vinden. Wanneer we ervan uitgaan dat 'existentieel filosofie' of 'existentialisme' daadwerkelijk een wijsgerige stroming vertegenwoordigen, en abstraheren van de door 'existentieel filosofen' zelf opgeworpen bezwaren, dan kan dit lexicon een mooi hulpmiddel zijn om specifieke begrippen verder te onderzoeken.

Rico Sneller